

Rakennus- ja ympäristölupautakunta

Päätöspäivämäärä 02.09.2025

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupautakunta, 02.09.2025

Sopimus Lahden kaupungin eläinlääkäripäivystyksen järjestämisestä yhteistoiminnassa
Päijät-Hämeen ympäristöterveyden kanssa

3648/11.02.04.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupungineläinlääkäri Essi Lääkkö, 0505594047

Päätös

Esittelijä

rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kemppainen Mika

Päätösehdotus

Lahden kaupungin rakennus- ja ympäristölupautakunta päättää hyväksyä liitteenä olevan sopimuksen eläinlääkäripäivystyksen järjestämisestä yhteistoiminnassa Päijät-Hämeen ympäristöterveyden kanssa 1.1.2026 alkaen ja valtuuttaa rakennus- ja ympäristövalvonnan johtajan allekirjoittamaan sopimuksen tämän päätöksen saatua lainvoiman. Lautakunta valtuuttaa kaupungineläinlääkäriä tekemään tarvittaessa sopimukseen teknisiä pienimuotoisia korjauksia.

Perusteluosa

Uuden eläinlääkintähuoltolain vaatimukset eläinlääkäripalveluille ja -päivystykselle

Eläinlääkintähuoltolain (285/2023) 9 §:n mukaan kunnan on järjestettävä eläimille yleisen edun kannalta välttämättömät eläinlääkäripalvelut eli 8 §:n mukaiset palvelut ainakin elintarvike- ja turkistuotantoa varten pidettävillä eläimillä virka-aikana sekä kiireellistä eläinlääkäriapua kaikkina vuorokaudenaikoina. Eläinlääkintähuoltolain 11 §:n mukaan

kunnan on järjestettävä päivystyspalvelu virka-ajan ulkopuolella tarvittavaa kiireellistä eläinlääkäriapua varten yhteistoiminnassa muiden kuntien kanssa yhtä tai useampaa seutu- tai maakuntaa vastaavalla päivystysalueella. Virka-ajan ulkopuolella tarvittavaa kiireellistä eläinlääkäriapua varten tulee järjestää päivystyspalvelu yhteistoiminnassa järjestäjien kesken yhtä tai useampaa seutu- tai maakuntaa vastaavalla päivystysalueella.

Eläinlääkintähuoltolain 10 §:n mukaan järjestämisvastuuseen kuuluvien palvelujen tulee olla saatavilla niitä kotieläimiä varten, joiden omistajan tai haltijan asuin- tai kotipaikka on järjestäjän alueella. Eläinten pitopaikassa annettavien eläinlääkäripalvelujen tulee olla saatavilla järjestäjän alueella pidettäviä kotieläimiä varten. Järjestäjän tulee huolehtia, että järjestämisvastuuseen kuuluvia eläinlääkäripalveluja on saatavilla arkipäivisin ainakin virka-aikaan. Kiireellinen eläinlääkäriapu on järjestettävä sitä tarvitsevia eläimiä varten myös virka-ajan ulkopuolella. Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, kiireellistä eläinlääkäri-apua on annettava kaikille järjestäjän alueella oleville kotieläimille, jollei voida pitää olosuhteisiin nähden kohtuullisena, että eläin viedään saamaan eläinlääkäriapua järjestämisvastuussa olevan järjestäjän alueelle.

Järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen tulee olla saatavilla palveluiden käyttäjien kannalta kohtuullisessa ajassa ja kohtuullisella etäisyydellä maantieteelliset olosuhteet huomioon ottaen. Eläinlääkäripalvelut tulee järjestää siten, että eläinlääkäri käy tarvittaessa eläinten pitopaikassa, kun palveluja tuotetaan elintarvike- tai turkistuotantoa varten pidettäville kotieläimille, hevoseläimille sekä sellaisille muille suurikokoisille kotieläimille, joita ei voida ilman merkittävää vaivaa kuljettaa eläinlääkärin vastaanotolle.

Eläinlääkintähuoltolain tarkoituksena on turvata perustasoisten eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden kannalta keskeisten eläinlääkäripalvelujen saatavuus.

Nykytilanne ja tausta

Voimassa olevan eläinlääkintähuoltolain (795/2009) ja nykyisen päivystyssopimuksen nojalla päivystyspalvelu virka-ajan ulkopuolella on Lahden alueella järjestetty yhteistoiminnassa Päijät-Hämeen ympäristöterveyden (aiemmin Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä) kanssa. Päivystysyhteistyöalueella on noin 200 000 asukasta.

Nykyisen sopimuksen mukaisesti Lahden kaupungin praktikkoeläinlääkärit ovat vastanneet 3/12 osasta päivystysvuoroista ja päivystyksen järjestämisen kokonaiskustannukset on jaettu potilasmäärien suhteessa. Viikonloppuisin ja arkipyhinä pieneläinpäivystys on järjestetty osittain eriytettynä ostopalveluna erillisellä sopimuksella. Ostopalvelun nykyinen kustannus on noin 160 000 € vuodessa, josta Lahden kaupungin ympäristöterveyden maksuosuus on noin 60 %. Palvelun tuottamisesta vastaa Evidensia Eläinlääkäripalvelut Oy. Kunnaneläinlääkäripäivystyksen hallinnointi on nykyisessä sopimuksessa Päijät-Hämeen ympäristöterveyden tehtävänä. Nykyinen päivystyssopimus päättyy 31.12.2025 nykyisen eläinlääkintähuoltolain voimassaolon päättyessä. Lahden kaupungin praktikkoeläinlääkärit ovat vastanneet 25 % päivystysvuoroista ja esimerkiksi vuonna 2023 lahtelaisten asiakkaiden osuus kunnaneläinlääkäripäivystyksessä on ollut kokonaissuoritemäärästä noin 43 % ja eriytetyssä pieneläinpäivystyksessä noin 60 %. Lahtelaisten asiakkaiden osuus päivystyksissä on ollut siis merkittävästi suurempi kuin Lahden kaupungin praktikkoeläinlääkäreiden osuus päivystysvuoroista.

Päijät-Hämeen ympäristöterveyslautakunta on päättänyt 15.1.2025 Päijät-Hämeen ympäristöterveyden alueen kuntien osalta, että kunnaneläinlääkäripäivystyksen järjestämisen valmistelua jatketaan selvittämällä tarkemmin seuraavia vaihtoehtoja:

- Eriytetään Lahden kaupungin ja Päijät-Hämeen ympäristöterveyden kunnaneläinlääkäripäivystys, jolloin Päijät-Hämeen ympäristöterveyden alueella päivystys järjestetään omana toimintana.
- Luovutaan eriytetyn pieneläinpäivystyksen ostopalvelusta ja järjestetään kunnaneläinlääkäripäivystys Lahden kaupungin ja Päijät-Hämeen ympäristöterveyden yhteistyösopimuksena. Samalla selvitetään sopimusosapuolien vastuut päivystyksen organisoinnissa.

Lisäksi Päijät-Hämeen ympäristöterveyslautakunta on samassa yhteydessä päättänyt, että yllä olevista vaihtoehdoista selvitetään arvio kustannuksista, vaikutukset palvelun saatavuuteen ja vaikutukset eläinlääkintähuollon toiminnan järjestämiseen.

Uusi sopimus eläinlääkäripäivystyksen järjestämisestä yhteistoiminnassa Päijät-Hämeen ympäristöterveyden kanssa

Neuvottelut päivystisyhteistyön jatkamiseksi Päijät-Hämeen ympäristöterveyden kanssa käynnistettiin alkuvuodesta 2025. Neuvotteluiden aikana nousi esiin tarve lisätä Lahden kaupungin ympäristöterveyden vastuuta päivystyksen järjestämisessä vastaamaan paremmin asiakasjakamaa. Uusi sopimusluonnos perustuu siihen, että päivystysaikana Lahden kaupunki vastaa koko päivystysalueen osalta vastaanotolla hoidettavien eläinten kiireellisestä eläinlääkäriavusta ja Päijät-Hämeen ympäristöterveys tuotantoeläinten ja muiden eläinten pitopaikassa hoidettavien eläinten kiireellisestä eläinlääkäriavusta. Päivystysalueena on koko Päijät-Hämeen maakunnan alue pois lukien Orimattila, jonka päivystyksestä vastaa Helsingin yliopiston tuotantoeläinsairaala erillisellä sopimuksella.

Vastaanotolla hoidettavien eläinten kiireellinen eläinlääkäriapu järjestetään Lahden kaupungin eläinlääkäriavustaanotolla. Lahden kaupungin ja Päijät-Hämeen ympäristöterveyden välillä ei suoriteta eläinlääkäripäivystyksen osalta erillistä laskutusta, vaan kumpikin sopijapuoli vastaa palkkaamiensa eläinlääkäreiden korvauksista, riittävistä resursseista ja riittävistä tiloista, välineistä ja mahdollisesta avustavasta henkilökunnasta aiheutuvista kustannuksista.

Yhteistyösopimus on linjassa kaupungin strategian kestävästi uudistuva -kärkeä, jolloin kehitämme kaupunkia yhdessä eri toimijoiden kanssa emmekä tee yksin. Vaikutusten ennakoarviointia on tehty eri näkökulmista. Kuntalaisnäkökulmasta vastaanotolla hoidettavien eläinten kiireellisen eläinlääkäriavun keskittäminen Lahteen on palveluiden saavutettavuuden kannalta etu. Lahden sijainti on keskeinen myös muualta Päijät-Hämeestä eläinlääkäripäivystykseen saapuvien asiakkaiden osalta. Talous- ja organisaationäkökulmista uuden päivystyssopimuksen myötä Lahden kaupungin vastuu ja sitä myötä kustannukset eläinlääkäripäivystyksen järjestämisestä tulevat kasvamaan, sillä päivystyksen järjestämiseksi Lahden kaupungin ympäristöterveyteen tarvitaan yksi virka lisää sekä lisäksi ulkopuolista henkilöstöä. Lisätyövoima on välttämätöntä, jotta yksittäisen eläinlääkäriin päivystystiheys ei nouse liian suureksi. Kasvava päivystyspotilaiden määrä kasvattaa toisaalta myös toimintatuottoja ja toisaalta luopuminen eriytetystä pieneläinpäivystyksestä tuo säästöjä, jolloin kustannusvaikutukset jäävät kokonaisuudessaan verrattain vähäisiksi. Muut vaihtoehdot päivystyksen järjestämiseksi tulisivat kokonaisuutena merkittävästi kalliimmaksi. Ilman alueellista yhteistyötä

Rakennus- ja ympäristölupautakunta

Päätöspäivämäärä 02.09.2025

eläinlääkäripäivystys olisi järjestettävä joko kokonaan omana toimintana, jolloin henkilöstöä tarvittaisiin merkittävästi lisää tai osittain tai kokonaan ostopalveluna, jolloin kustannukset todennäköisesti nousisivat merkittävästi.

Toimivalta

Lahden kaupungin rakennus- ja ympäristölupautakunta on Lahden kaupungin hallintosäännön 2025/15 kaupunkiympäristöä koskevien erillissääntöjen 5 §:n mukaisesti eläinlääkintähuollosta vastaava viranomainen.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Toimenpiteet

Tiedoksi: Päijät-Hämeen ympäristöterveyslautakunta
Päijät-Hämeen ympäristöterveysjohtaja Silja Mäkelä